

הדלקת נרות: 18:25

צאת שבת: 19:37

מוצ"ש לר"ת: 20:23

הזמנים לפי אופק ירושלים

שבת
הגדול!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוזאס שליט"א

ביחד

התערבות בחינוך

הסבא והסבתא, מתוקף היותם הורים של הזוג הצעיר, לפעמים מוצאים לנכון להתערב בחינוך הנכדים, במטרה להועיל. הרבה הערות נאמרות גם לנכדים, ולא רק להורים.

לפעמים הסבא והסבתא ישירים וחדים, ובעוד הם מרגישים שהם 'מצילים' את הנכדים והוריהם 'מטעויות קשות', הם גורמים לזוג להיעלב.

סבא וסבתא יקרים, אסור לכם להתערב בחינוך הנכדים. תנו להורים הצעירים את ההזדמנות שהיתה לכם כשאתם הייתם צעירים, ושיחנכו אותם לפי הבנתם.

זאת ועוד, אסור להעיר להורים ליד ילדיהם, מפיץ שהם מאבדים סמכות ולא תהיה להם אחר כך השפעה על הילדים, כי סבא וסבתא אמרו שהם לא יודעים לחנך.

יותר מזה, שיטת החינוך של ההורים תיהרס לחלוטין היות והיא עומדת בסתירה למה שסבא וסבתא אמרו.

בסופו של דבר, בני הזוג הצעיר יצטיירו בעיני הילדים כאילו הם "האיש הרע", והסבא והסבתא יצטיירו כאילו הם "האיש הטוב", והנזק שיגרם באמירת ההערה יהיה גדול יותר מהתועלת שהם רצו להשיג.

אם הסבא והסבתא רוצים להעיר לזוג הצעיר, זה יהיה אפשרי רק אם נעשתה טעות פטאלית, ויש כאן אולי התאכזרות מסוימת כלפי הנכדים וכד'.

רק אז הם יכולים להסביר לזוג הצעיר בעדינות ובנחת את כללי החינוך, וכמובן רק בארבע עיניים ובשום אופן לא ליד הנכדים.

אפשר גם לכוון את הזוג הצעיר לשמוע סדרת הרצאות בנושא חינוך ילדים, ולהסביר להם שכדי לחנך ילדים צריך לקבל 'רשיון'.

בני זוג שרואים שהוריהם מעירים ללא הרף ומפריעים לחינוך, או סותרים את הקווים שהותוו בבית, צריכים לקחת צעד אחד אחורה. כלומר, להוריד את מינון הביקורים בצורה עדינה ומכובדת, או להזמין את ההורים אליהם הביתה.

כשההורים נמצאים אצל הזוג הצעיר, הם כבר לא 'במגרש הביתי' שלהם וממילא כמות ההערות פוחתת.

אנו צריכים להשתדל כמה שיותר להמשיך לחיות עם המשפחה המורחבת, ולא לנתק קשר מההורים, אבל גם לשמור על עקרונות החינוך.

פרשת השבוע

כולנו אחים

כתב דוד המלך ע"ה בתהילים – "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד, הַיְהִי מִה טוֹב וּמִה נָעִים שְׁבֹת אֲחִים גַּם יָחַד". על איזה אחים דיבר דוד המלך? אלו משה ואהרן שהם הסמל של האחווה. לא היו אחים אהובים ונעימים ומפרגנים זה לזה כמו משה ואהרן.

בשעה שהקב"ה רצה לשלוח את משה לגאול את ישראל משה סירב מרוב ענוונותו, ושבוע ימים נערך כעין "ויכוח" אם ללכת לגאול את עם ישראל או לא. בסופו של דבר אמר משה לקב"ה – "שלח נא ביד תשלח" – כלומר שלח ביד מי שאתה רגיל לשלוח, הנה אהרן נמצא במצרים עם בני ישראל והוא יוציא אותם משם, אמר לו הקב"ה רק אתה תהיה הגואל,

ואז אמר משה רבונו של עולם, אהרן אחי בן – 83 ואני בן 80, וזה לא יפה שהאח הקטן יאמר לאח הגדול מה לעשות, לכן כדאי שאהרן יגאל אותם, אמר לו הקב"ה שאין לו לחוש מכך שמא אהרן יקנא או שלא יקבל זאת בהבנה אלא הוא ישמח בשמחתך שנאמר: "וראך ושמח בליבך".

ובאמת כשמשה הגיע למצרים יצא אהרן לקראתו וקיבלו באהבה גדולה. וגם משה החזיר לאהרן אחיו בצוויו של הקב"ה ומשח אותו להיות כהן גדול.

בפרשה שלנו מסופר איך משה רבנו הכין את אהרן ומשח אותו להיות כהן גדול ובסופו של התהליך כתוב: "וַיִּצַק מִשְׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ אֶהֱרֹן וַיִּמָּשַׁח אֹתוֹ לְקַדְשׁוֹ".

אומרת הגמרא שבשעה שמשח את אהרן ויצק את שמן המשחה על ראשו, השמן טפף עד שחדל, ונשארו בסוף זקנו של אהרן שתי טיפות שהיו כמין שתי יהלומים שלא יבשו לעולם, ובשעה שהיה יושב לפני הספר, היו הטיפות עולות לצדעיים ואחר כך יורדות חזרה לקצה הזקן.

הנס הזה היה כ-40 שנה וכל ישראל ראו זאת. ולכן ממשיך מזמור התהילים שכתבנו למעלה: "כִּפְשָׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יָרֵד עַל הַזָּקֵן זָקֵן אֶהֱרֹן וַיִּמָּשַׁח מִדֹּתָיו".

ובדרך רמז נאמר ששתי הטיפות הללו כמין שני יהלומים, היו רומזים לשני מנהגי הדור – משה ואהרן שהיה בניהם קשר של פרגון והערכה לא פשרות.

אם נשים לב נגלה שגם בבית שלנו יש שני אחים, זה הבעל והאשה. שכן כתוב בשיר השירים: "אחותי רעייתי...".

אשתו של אדם נקראת "אחותי", הקשר בין איש ואשתו צריך להיות קשר טוב כמו אח ואחות, מפרגנים אחד לשני, דואגים זה לזה ועוזרים איש לרעהו ללא כל חשבון לתמורה וללא תחרות.

אם ננהג כך נזכה להשראת השכינה בביתנו כמו ששרתה בזמן שהיו בני ישראל במדבר.

בברכת שבת שלום
אבנר קוזאס

בדיחה

בעל עבירה ניגש פעם לרב הקהילה וסיפר ברוב התלהבות על חטא חמור שעשה ומה אתה רוצה ממני שאל הרב? אני רוצה תיקון אמר החוטא: א"כ אומר הרב קח לך עשרה לימונים תסחט אותם לתוך כוס ושים בפנים שתי כפות מלח ותשתה בבת אחת. זה יעזור לי שואל החוטא. תראה אומר הרב לעזור לך זה לא יעזור אבל זה לפחות זה ימחק לך את החיוך מעל הפנים.

"יש אנשים המזכים לכל העולם את האמת, חוץ מעצמם"
(רבי מנחם מנדל מקוצק)

פתגם השבוע

לקבלת העלון במייל יש לשלוח בקשה למייל: betenuh@gmail.com

ספרות ומדיה

הילד לומד מזה כבר בראשית חינוכו, שהחיצוניות היא העיקר. ועל זה אמר שלמה המלך: "שֶׁקֶר הַחֵן וְהַבֶּלֶל הַיְפִי אֲשֶׁה יִרְאֶת ה' הַיָּא תִתְקַלֵּל". כלומר, לחן וליופי אין משמעות בלי יראת שמים ומעצורים, והדרך להגיע לזה מתחילה במידות טובות. נתבונן כעת בדוגמא מקבילה שנמצאת בתורה בספר בראשית. אברהם אבינו שולח את אליעזר עבדו למצוא כלה ליצחק בנו. אליעזר מגיע לחרו, יושב על הבאר ומתפלל לה' ומבקש: "וְהָיָה הַנְּעִרָה אֲשֶׁר אֲמַר אֵלַיָּה הִיא נְאֻם יְהוָה וְאֲמַרְתָּה שְׂתָהּ וְגַם גִּמְלִיךָ אֲשָׁקָה אֹתָהּ הַכְּחַתְּ לְעֶבְדְּךָ לְיִצְחָק..." וְהָיָה רִבְקָה מְגִיעָה לְבָאֵר וְכַד עַל כַּתְפֶיהָ. אליעזר רץ לְקָרְאָתָהּ וּבִיקֵשׁ לְשִׁתּוֹת מֵעֵט מִיַּם מִן הַכַּד. אמרה לו רבקה: "שְׂתָה אֲדֹנָי... וְתֹאמַר גַּם לְגִמְלִיךָ אֲשָׁאֵב...". לאחר מכן הוא שאל אותה: "בֵּית מִי אַתָּה? הַגִּידִי לִּי, הֲיֵשׁ בֵּית אֲבִיךָ מְקוֹם לָנוּ לָלֶיְנָה?" והיא ענתה: שהיא בת בתואל בן נחור. וגם יש להם מקום לארח. ילד שקורא סיפור כזה לומד שכדי לבחור כלה, יש לבדוק את המידות שלה. מידת החסד, מידת הזריזות, מידת הענווה וגם את חכמתה. שהיא עונה על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, ושהיא גם מנומסת. נכון שהתורה מספרת לנו: "וְהַנְּעִרָה טֹבֶת מִרְאָה מְאֹד", אבל זה אינו העיקר. הרי לפנינו שהמידות קודמות ליופי החיצוני. כמו שאמר שלמה המלך על

הורים יקרים, הילדים שלנו צריכים לגדול ולקבל תובנות וכלים מעשיים לחיים בשלווה וברוגע. לא צריך להלעיט אותם בכל העולם הסוער שסביבנו, בזה הם יתקלו במשך החיים וילמדו כיצד להתמודד. אציג לפניכם סיפור שבו הסופר מכניס את כל הדחפים שיש למבוגרים, לילדים קטנים בלי שהם ירגישו. רובי שיחק בארגו החול, הוא היה שקוע בבנית ארמון. לפתע הופיעה זהבה. אפשר לשחק איתך? היא שאלה. הוא הביט עליה וראה שהיא כל כך יפה, עיניה הכחולות הזכירו לו את גלי הים, שערותיה הבלונדיניות היו נראות כחוטי זהב. לבו הלם בחוזקה. אפשר להיות חבר שלך? הוא שאל... סיפורים כאלו ודומיהם מלמדים את הילד מה סדר העדיפויות בבחירת בן זוג, ומעבירים מסר שאשה צריכה להיות יפה ומושכת, בלי שום התייחסות למידות ולאישיות. הסופר מכניס בלב הילד את כל הדחפים והגחמות של אדם מבוגר. הילד כשלעצמו עדיין לא מבין את כל המוטיבים של אנשים מבוגרים. אבל כשהוא יגדל, זרעים אלו ינבטו, ויולידו דחפים ורצונות לא נכונים. סיפורים כמו 'היפיפייה הנרדמת' ועוד, מפתחים אצל הילד ערכים רדודים ושאיפה לריקנות.

סיפור לשבת

כידוע בימים שלאחר הפסח היה מתנהל בערים הגדולות יריד ענק בכל שנה ושנה, אחד מענפי המסחר הגדולים היו יינות ושיכר. בעיר למברג – בירתה של גליציה התנהל יריד ענק כאשר בסוף החורף מכינים חביות מלאות שכר, ובימות הפסח היה מגיע השכר לתסיסה, אך מחמת שהיה חמץ גמור, נהגו למכרו בערב פסח לגוי עד לאחר הפסח, ולאחר הפסח קונים מהגוי ונמכרים בירידים והנה כשנתמנה הגה"ק רבי ישראל באבד לרבה של העיר חרה אפו על מנהג זה וביקש לבטלו, ובשבת הגדול הכריז הרב כי הוא מטיל חרם על כל אחד שלא יצית לדבריו למכור את השיכר לגוי. ואכן כולם קיבלו את פסק דינו של רבם ושפכו את היינות לנהר קודם הפסח, אך אחד מנכבדי הסוחרים בעיר היה יחיאל שלא קיבל את פסק דינו של הרב והחליט להתחכם, ומכר את כל השכר לגוי מחמת שהיתה לו כמות אדירה של שכר. לאחר החג יצא אותו סוחר מהעיר להיפגש עם סוחרים בענייני הפרנסה ובטעות נכנס לתוך יער שחוף שלא ידע איך לצאת ממנו. לפתע ראה מרחוק שלושה שודדים וחרבם שלופה בידם, אך יחיאל לא איבד את עשתונותיו הוא התיר את קישורי החמור מהעגלה, ורכב על החמור במהירות אל היציאה מהעיר, בינתיים השודדים רוקנו את העגלה, ומיד לאחר מכן החלו במרדף להשיגו. יחיאל מוצא עצמו בתוך יער והחל מרגיש רעב, הוא ניזכר בפת לחם שנמצאת עמו על החמור וביקש לאוכלה, אך לא מצא מים לנטילת ידיים, הוא ידע שמחפשים אחריו, אך אעפ"כ החליט לא לאכול ללא נטילת ידיים והחל לחפש מים מתוך מסירות נפש. לאחר מספר דקות מצא מים בנחל, נטל את ידיו וישב לאכול. מיד לאחר סיום אכילתו ולפתע הגיעו ממולו חבורת השודדים התנפלו עליו והרגוהו, הם הטמינו את גופתו בקצה היער ונעלמו. והנה בשעת לילה רואה הרב ישראל את יחיאל בחלומו ופונה אליו ואומר: רבי, בבקשה ממך בטל מעלי את החרם שהטלת בערב הפסח. ומספר לרב כי הגיע לבי"ד של מעלה והחליטו להוליכו לגן עדן מחמת מסירות נפשו למצוות נטילת ידיים, אך קם המקטרג וטען שיש חרם מצד הרב ולכן נפסק עלי לרדת שוב לעולם ולבקש ממך לבטל את החרם, ר' ישראל הופתע ושאל את יחיאל וכי אני כ"כ חשוב בשמים, ויחיאל השיב, שאכן כן. מיד ביטל רבי ישראל את החרם ונפרד ממנו לשלום, אך שוב פונה יחיאל לרבי ישראל ומבקש למסור לו את מקום קבורתו בקצה היער ומתחנן שיביאוהו לקבר ישראל, ואכן כך עשה ר' ישראל ומצא את המקום, למחרת התקיימה ההלוויה בהשתתפות כל בני העיר, וסיפר הרב על מסירות של יחיאל לנטילת ידיים והשכר שקיבל ע"כ, חרדת קודש נפלה על כל בני העיר וגרמה להתעוררות רבתי – כוחה של מסירות נפש.

סיפר מרן הרב עובדיה יוסף זיע"א:

מסופר על הגאון רבי חי טייב זצ"ל (בן אחיו של הגאון רבי יצחק טייב זצ"ל בעל "ערך השלחן") שהיה מרבה לכתוב חידושים רבים על השי"ס והראשונים עוד מקטנותו, והיה שוקד בתורה יומם ולילה. אמו שדאגה לבריאותו, דיברה על לבו שישגיח על בריאותו ולא ישאר ער עד שעה מאוחרת, אך ר' חי שאהבת התורה פיעמה בקרבו, המשיך ללמוד ולשקוד על התורה.

פעם אחת סיפרה אמו לשכנתה, שבנה ר' חי לא משגיח על בריאותו ולומד וכותב עד שעה מאוחרת בלילה. השכנה שהיתה בעלת מדות רעות ובעלת קנאה, "יעצה" לאמו של ר' חי, שכאשר ילך בבוקר לישיבה תשרוף את כל כתביו וחידושי התורה שלו, וכך ימנע עצמו מלהמשיך לכתוב. אמו שהיתה תמימה וחשבה שהדבר יביא תועלת, עשתה כדברי השכנה ושרפה את כל חידושיהו...

כשחזר בערב לביתו וראה שכל כתביו נשרפו, נצטער צער גדול, ונכנס למרה שחורה ודכאון, ומחמת זה התחיל לשתות משקאות משכרים כדי לשמח את לבו ולהפיג את צערו.

דודו של ר' חי, הגאון רבי יצחק טייב זצ"ל הרב הראשי לטוניס, ניסה להרחיקו מהמשקאות המשכרים, כדי למנוע חילול השם ולזות שפתיים, אך לא הצליח למנועו. ולכן שלח להודיע לכל בעלי החנויות מוכרי משקאות חריפים, לבל ימכרו לבן אחיו ר' חי משקאות חריפים. ואכן כאשר בא כהרגלו ר' חי לקנות משקה חריף, השתומם מאוד כאשר כל בעל חנות אמר לו שהוא מצטער ולא יכול למכור לו. הבין ר' חי שידו של דודו ר' יצחק בענין, ושמר את הדבר בלבו.

באותו שבוע היה שבת הגדול שלפני הפסח, והרב הראשי רבי יצחק היה נוהג לשאת דרשה בשבת הגדול, וכן דיני פסח וכו', וכשהגיע שבת הגדול, בית הכנסת היה מלא מפה לפה, וגם ר' חי טייב ישב עם כל הקהל. ר' יצחק עלה לתיבה, וכשרצה לפתוח את פיו הקדוש, והנה זה פלא, לא יכל לפתוח את פיו ולבטא אפילו מלה אחת, כל הדרשה שהכין נשכחה ממנו. האנשים בבית הכנסת המה ראו כן תמהו, ולא ידעו פשר דבר. הרב ניסה לאמץ את מוחו, קימט את מצחו, ניסה להיזכר ולא הועיל כלום. הבין הרב שידו של ר' חי בעינו, פנה אל הקהל ושאל: ר' חי נמצא כאן? כן, ענה הקהל – הוא מצוי בינינו והוא כאן לידנו.

באותה שעה פנה הרב לר' חי ושאלו: מדוע עשית לי כך? השיב לו ר' חי- אתה סגרת מלמטה... ואני סגרת מלמעלה... תפתח אתה מלמטה ואני אפתח מלמעלה... חייד הרב ואמר: מעתה אני מתיר לכל בעל החנויות למכור לר' חי משקאות חריפים... ומיד כשאמר זאת, אמר לו ר' חי: עכשיו כבוד הרב יוכל לפתוח פיו ולדרוש כרגיל. ותיכף פתח הרב את פיו, ודרש דרשה כמעין המתגבר, כימי עולם וכשנים קדמוניות...

(יביע אומר)

הגדה של פסח

חדש! חדש! חדש!

הגדת 'אבות לבנים'

מאת הרב אבנר קוואס שליט"א

עם הדרכה להורים להפעלת הילדים

כדי להפוך את ליל הסדר למרתק

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

מן ההלכה הספרדי הארצי

3030 * | 073-7-860-860

רב קווי | בעלות שיחה רגילה

שלוחה 2

מענה טלפוני לשאלות בענייני שלום בית וחינוך ילדים, עם יועצים מומחים שע"י הרב אבנר קוואס שליט"א בין השעות 09:00-23:00

שלוחה 1

מענה טלפוני לשאלות בהלכה שע"י מורי הוראה הפוסקים ע"פ פסקי מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל בנושאים חבר מועצת חכמי התורה הגאון הגדול הרב דוד יוסף שליט"א 24 שעות ביממה רצוף

סיעורים בפרשת שבוע מטובי המרצים בשלוחה 5